

Rodzaj dokumentu:	Zasady oceniania rozwiązań zadań
Egzamin:	Egzamin maturalny TEST DIAGNOSTYCZNY
Przedmiot:	Język włoski
Poziom:	Poziom rozszerzony
Formy arkusza:	MJWP-R0-100, MJWP-R0-200
Termin egzaminu:	13 grudnia 2024 r.
Data publikacji dokumentu:	16 grudnia 2024 r.

Zasady oceniania zadań zamkniętych oraz zadań otwartych krótkiej odpowiedzi

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadania otwarte sprawdzające znajomość środków językowych

1. W zadaniach otwartych sprawdzających znajomość środków językowych wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna.
2. Akceptuje się wyraz zapisany wielką literą zamiast małą i odwrotnie. Powyższe ustalenie stosuje się pod warunkiem, że zdający nie naruszył innych zasad pisowni, np. pisowni nazw własnych.

Zadania otwarte sprawdzające rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych

1. Odpowiedź musi być komunikatywna dla odbiorcy, zgodna z poleceniem oraz musi wskazywać, że zdający zrozumiał tekst.
2. O ile zasady oceniania określone dla danego zadania nie stanowią inaczej, odpowiedź nie jest akceptowana, jeśli zdający:
 - popełnia błędy, które
 - zmieniają znaczenie wyrazu, np. *aveva sentito la voce della nona dentro di sé* zamiast *aveva sentito la voce della nonna dentro di sé* w zadaniu 6.6.
 - powodują, że użyty wyraz nie byłby rozumiany przez odbiorcę jako wyraz, którym zdający powinien uzupełnić tekst, np. *medicino* zamiast *medico* w zadaniu 6.5.
 - powodują, że odpowiedź jest niejasna, dwuznaczna lub wieloznaczna, np. *è stato* zamiast *è stato coltivato* w zadaniu 3.1.
 - używa zapisu odzwierciedlającego brzmienie wyrazu zamiast zapisu w poprawnej formie ortograficznej, np. *mediko* zamiast *medico* w zadaniu 6.5.
 - udziela odpowiedzi, która
 - nie jest wystarczająco precyzyjna, np. *dove tenevano il cibo* zamiast *in frigo* w zadaniu 3.4.
 - nie łączy się logicznie i/lub nie jest spójna z fragmentami tekstu otaczającymi lukę; nie jest logiczną odpowiedzią na pytanie, np. *diventata di un anno* zamiast *un anno* w zadaniu 3.2.
 - udziela dwóch odpowiedzi, z których jedna jest poprawna, a druga – błędna, np. *suo figlio e sua figlia* zamiast *sua figlia* w zadaniu 6.8.
 - podaje poprawną odpowiedź, ale uzupełnia ją elementami, które nie są zgodne z tekstem, np. *medico pediatra* zamiast *medico* w zadaniu 6.5.
 - udziela odpowiedzi w języku innym niż wymagany w danym zadaniu, np. *doctor* zamiast *medico* w zadaniu 6.5.
3. Jeżeli lukę należy uzupełnić liczebnikiem, numerem telefonu, godziną lub wyrazem/wyrazami o wysokiej frekwencji w języku włoskim, wówczas wymagana jest pełna poprawność zapisu.
4. Jeżeli lukę należy uzupełnić wyrazem/wyrazami o niskiej frekwencji w języku włoskim, dopuszczalne są błędy językowe i/lub ortograficzne, o ile nie zakłócają komunikacji, a odpowiedź wskazuje, że zdający zrozumiał tekst.

5. Jeżeli lukę należy uzupełnić dłuższym fragmentem tekstu lub zadanie wymaga odpowiedzi pełnym zdaniem, kluczowe jest przekazanie komunikatu.

Uwaga!

1. W zasadach oceniania rozwiązań zadań ustalanych dla zadań w konkretnym arkuszu egzaminacyjnym mogą zostać określone wyjątki od powyższych zasad, np. dopuszczające uzgodniony katalog błędów w przypadku danego wyrazu.
2. Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Rozumienie ze słuchu

Zadanie 1.

Zadanie	Podstawa programowa ¹		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiadane w naturalnym tempie [...].</i>	II.2) Zdający określa główną myśl wypowiedzi [...].	B
1.2.		II.8) Zdający odróżnia informacje o faktach od opinii.	C
1.3.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	C
1.4.			D
1.5.			A
1.6.		II.3) Zdający określa intencje, nastawienie i postawy nadawcy lub autora wypowiedzi.	B

Zadanie 2.

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
2.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiadane w naturalnym tempie [...].</i>	II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	F
2.2.			B
2.3.			D
2.4.			C
2.5.			A

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019).

Zadanie 3.

Zadanie	Podstawa programowa		
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	
3.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiedziane w naturalnym tempie [...].</i>	VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym.	II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.
3.2.			
3.3.	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu ustnego [...].</i>		
3.4.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>		

Uszczegółowienia do zadania 3.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 3.1.

W odpowiedzi zdającego musi pojawić się informacja o tym, że pomidor był cenny, ponieważ został wyhodowany na stacji kosmicznej.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
è stato coltivato / era coltivato / è cresciuto	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
qualcuno lo ha coltivato	odpowiedź wskazuje na zrozumienie tekstu przez zdającego
era una pianta cresciuta	
era uno dei primi ortaggi coltivati	
era il risultato di un esperimento fatto/condotto	

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
è stato portato dalla Terra	odpowieź niezgodna z tekstem
era destinato ai cosmonauti	
ha coltivato	błąd językowy powodujący zaburzenie komunikacji
ha cresciuto	
era	odpowieź nie jest wystarczająco precyzyjna
si trovava	
non faceva parte del cibo	odpowieź jest nielogiczna
è cresciuto	błąd ortograficzny w wyrazie o wysokiej frekwencji w języku włoskim
è cresce	błąd językowy w strukturze o wysokiej frekwencji w języku włoskim

Zadanie 3.2.

W odpowiedzi zdającego musi pojawić się informacja o czasie trwania misji w kosmosie (1 rok).

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
un/1 anno	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
dodici/12 mesi	wyrażenie synonimiczne
sei/6 mesi in più del previsto	odpowieź wskazuje na zrozumienie tekstu przez zdającego

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
sei/6 mesi	odpowieź niezgodna z tekstem
a lungo / lunghissimo	odpowieź niewystarczająco precyzyjna
diventata di un anno	odpowieź nie łączy się logicznie z fragmentem poprzedzającym lukę
rok	odpowieź w innym języku niż wymagany w zadaniu
anno	błąd w strukturze o wysokiej frekwencji w języku włoskim

Zadanie 3.3.

W odpowiedzi zdającego musi pojawić się informacja o tym, że Frank zjadł pomidora.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)
aveva mangiato (di nascosto)
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)
ha mangiato

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
ha buttato	odpowiedź niezgodna z tekstem
ha nascosto	
ha perso	
aveva mangato	błąd językowy w wyrażeniu o wysokiej frekwencji w języku włoskim

Zadanie 3.4.

W odpowiedzi zdającego musi pojawić się informacja o tym, że pomidor został odnaleziony w lodówce.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)
in/nel frigo/frigorifero
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)
in un frigorifero

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
in qualche angolo della stazione	odpowiedź niezgodna z tekstem
sotto il computer	
tra altri oggetti	
in un posto insolito	odpowiedź niewystarczająco precyzyjna
in friggo	błąd językowy w wyrazie o wysokiej frekwencji w języku włoskim

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniu otwartym sprawdzającym rozumienie ze słuchu uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tego zadania nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także w ocenie prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Zadanie	Przykładowe akceptowane odpowiedzi
3.1.	è creciuto
3.2.	dobici mesi
3.3.	aveveva mangiato
3.4.	in frigofero

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie 4.

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
4.2.			B
4.3.			D
4.4.		III.9) Zdający rozpoznaje informacje wyrażone pośrednio oraz znaczenia przenośne.	A
4.5.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C

Zadanie 5.

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
5.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	III.5) Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.	E
5.2.			C
5.3.			B
5.4.			A
5.5.			F

Zadanie 6.

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
6.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	B
6.2.		III.1) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu tekstu.	C
6.3.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
6.4.		III.9) Zdający rozpoznaje informacje wyrażone pośrednio oraz znaczenia przenośne.	D

Zadanie	Podstawa programowa		
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	
6.5.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym.	III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.
6.6.	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu [...] pisemnego [...].</i>		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.
6.7.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>		
6.8.			

Uszczegółowienia do zadania 6.**Zasady oceniania**

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 6.5.

W odpowiedzi zdającego musi pojawić się informacja o tym, że bohater tekstu jest z zawodu lekarzem.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
medico	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
dottore	odpowiedź wskazuje na zrozumienie tekstu przez zdającego
medico in un ospedale e in uno studio privato	w zadaniu nie jest określony limit wyrazów
il medico	akceptowane jest powtórzenie wyrazu sprzed luki

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
netturbino	odpowiedź niezgodna z tekstem
impegni in ospedale non gli mancano	odpowiedź nie łączy się logicznie z fragmentem tekstu otaczającym lukę
lavoro in ospedale	odpowiedź niewystarczająco precyzyjna

Zadanie 6.6.

W odpowiedzi zdającego musi pojawić się informacja o tym, że Fausto przypomniał sobie słowa babci.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)
si era ricordato delle parole della nonna

Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
si era ricordato di quello che gli diceva la nonna	odpowiedź wskazuje na zrozumienie tekstu przez zdającego
ha ricordato che la nonna Caterina gli diceva che se ognuno pulisse davanti alla propria casa staremmo tutti più puliti	
aveva sentito dentro di sé la voce della nonna	

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
si era ricordato di quella voce dentro di sé	odpowiedź niejasna
la nonna Caterina mi diceva che se ognuno pulisse davanti la propria casa staremmo tutti più puliti	odpowiedź nie łączy się logicznie z fragmentem tekstu otaczającym lukę
ha osservato questa strada sporca tante volte	odpowiedź niezgodna z tekstem
si era ricordato della nonna	błąd zmieniający znaczenie wyrazu
ha pensato a una cosa	odpowiedź niewystarczająco precyzyjna

Zadanie 6.7.

Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują na informację, że inne osoby nie zachowują się tak, jak Fausto.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
non fanno lo stesso	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
non lo fanno / non fanno come lui	odpowiedź zgodna z tekstem
anche se gli altri non fanno niente per il bene comune	akceptowane jest powtórzenie wyrazów sprzed luki
non hanno cura delle aree comuni	odpowiedź wskazuje na zrozumienie tekstu przez zdającego
vicini non lo aiutano	

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
nic nie robia	odpowiedź w innym języku niż wymagany w zadaniu
avessero più cura delle aree comuni	zakłócenie komunikacji
facciano lo stesso	
si lamentano	odpowiedź niezgodna z tekstem
non mi aspetto che anche gli altri facciano lo stesso	odpowiedź nie łączy się logicznie z fragmentem tekstu otaczającym lukę
mi piacerebbe che tutti avessero più cura delle aree comuni	

Zadanie 6.8.

Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują, że Fausto przekazał poczucie obowiązku swojej córce.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
sua figlia	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
la figlia di pochi anni	odpowiedź wskazuje na zrozumienie tekstu przez zdającego
sua bambina che accompagna il papà e	

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
suo figlio	odpowiedź niezgodna z tekstem
qualcuno	odpowiedź niewystarczająco precyzyjna
bambina	odpowiedź niejasna
piccola	
la bambina accompagna il papà	odpowiedź nie łączy się logicznie z fragmentem tekstu otaczającym lukę
padre in figlio	zakłócenie komunikacji

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniu otwartym sprawdzającym rozumienie tekstów pisanych uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tego zadania nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także w ocenie prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Zadanie	Przykładowe akceptowane odpowiedzi
6.5.	meddico
6.6.	si è ricodato delle parore della nonna
6.7.	gli alri non fanno lo stesso
6.8.	a sua figlila

Znajomość środków językowych

Zadanie 7.

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
7.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	I. Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	C
7.2.			B
7.3.			D
7.4.			A
7.5.			D
7.6.			B

Zadanie 8.

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
8.1.	I. Znajomość środków językowych.	I. Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	terza
8.2.	<i>Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>		conosciuto
8.3.			cittadini
8.4.			sogno

Zadanie 9.

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
9.1.	I. Znajomość środków językowych.	I. Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	in modo lento
9.2.	<i>Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>		mentre camminavano
9.3.			va pagata
9.4.			non abbia ragione

Uwagi do zadań 8. i 9.

- Odpowiedź uznaje się za poprawną tylko wtedy, gdy wpisywane wyrazy lub fragmenty zdań są w pełni poprawne gramatycznie i ortograficznie, a ponadto w zadaniu 9. wpisywany fragment nie przekracza trzech wyrazów.
- Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniach otwartych sprawdzających znajomość środków językowych uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tych zadań nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także w ocenie prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Zadanie	Przykładowe akceptowane odpowiedzi do zadania 8.
8.1.	terrza
8.2.	conocsiuto
8.3.	citadini
8.4.	sogngo

Zadanie	Przykładowe akceptowane odpowiedzi do zadania 9.
9.1.	inmodo lento
9.2.	menrte camminavano
9.4.	non abbia ragione

Wypowiedź pisemna

Zadanie 10.

Wypowiedz się na jeden z poniższych tematów. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 wyrazów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu. Zaznacz temat wybrany przez Ciebie. Zakreśl jego numer.

1. Coraz częściej pracowników działu obsługi klienta różnych firm zastępuje się tzw. botami (wł. *i bot*) – wirtualnymi rozmówcami, których zadaniem jest komunikowanie się z klientem. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawiś swoją opinię na temat tego rozwiązania. Rozważ je z punktu widzenia firmy, która wdrożyła taki sposób komunikacji, oraz z perspektywy jej klienta.
2. W czasie zagranicznej wycieczki szkolnej Ty i Twoja klasa uczestniczyliście w warsztatach w galerii sztuki. W **liście** do dyrektora tej galerii:
 - uzasadnij, dlaczego Twoim zdaniem takie zajęcia są potrzebne
 - przedstaw pomysł, jak można uatrakcyjnić takie zajęcia.

Wymagania ogólne

- I. Znajomość środków językowych.
Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
- III. Tworzenie wypowiedzi.
Zdający samodzielnie tworzy [...] w miarę złożone, bogate pod względem treści, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne [...].
- IV. Reagowanie na wypowiedzi.
Zdający [...] reaguje w formie w miarę złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach [...].

Wymagania szczegółowe (rozprawka)

- I. Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
- V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy [...].
- V.8) Zdający stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty [...], kończy wypowiedź konkluzją.
- V.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.
- V.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

Wymagania szczegółowe (list)

- I. Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
- V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy [...].
- V.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.
- V.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.
- VII.3) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.
- VII.8) Zdający proponuje [...].

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:

- zgodność z poleceniem
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

Zgodność z poleceniem (elementy treści i formy)

W ocenie zgodności z poleceniem bierze się pod uwagę elementy treści oraz elementy formy, które zostały zrealizowane w wypowiedzi, oraz jakość realizacji tych elementów.

Elementy treści. Realizację każdego z pięciu elementów treści ocenia się na skali 2–1–0 zgodnie z TABELĄ A.

TABELA A. Zgodność z poleceniem: elementy treści

Elementy treści		2	1	0
1. Wstęp: właściwe i adekwatne do tematu rozpoczęcie wypowiedzi	R*	teza jest jasna, zgodna z tematem ORAZ argumentacją przedstawioną w rozwinięciu	teza nie jest w pełni poprawna, np. – teza nie jest w pełni zgodna z tematem ALBO argumentacją przedstawioną w rozwinięciu – teza znacznie odbiega od tematu, ALE jest zgodna z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu	brak tezy teza zawiera poważne usterki, np. – teza jest niezgodna z tematem – teza znacznie odbiega od tematu ORAZ nie jest zgodna z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu – teza niejasna, trudna do wskazania wstęp niekomunikatywny
		W pełni poprawna teza musi zapowiadać oczekiwaną strukturę rozprawki. Jeśli teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki, może być zakwalifikowana maksymalnie na poziom 1.		
	A*	wprowadzenie zgodne z tematem ORAZ ciekawe, oryginalne, zachęcające do czytania, np. w formie pytania lub cytatu	wprowadzenie nie jest w pełni poprawne, np. – wprowadzenie zgodne z tematem, ale schematyczne – bardziej typowe dla innego typu tekstu (np. rozprawki) – ciekawe, oryginalne, ALE odbiegające od tematu	brak wprowadzenia wprowadzenie niezgodne z tematem wprowadzenie niejasne wprowadzenie niekomunikatywne
	L*	wstęp zgodny z tematem i treścią wypowiedzi ORAZ wskazujący cel/powód pisania listu	wstęp nie jest w pełni poprawny, np. – nie określa celu – określa cel/powód pisania listu, ALE odbiega od tematu – cel nie jest określony jasno – wstęp nie jest zgodny z treścią listu (np. zapowiada poparcie, a opisuje argumenty przeciwnie)	brak wstępu wstęp niezgodny z tematem wstęp niejasny wstęp niekomunikatywny

2. Pierwszy element tematu	R A L	wieloaspektowa ORAZ/LUB pogłębiona realizacja elementu (np. wsparta przykładami, szczegółowo omówiona)	powierzchnowa realizacja elementu, wypowiedzi brak głębi, np. – zdający podaje tylko „listę” argumentów/cech/określeń, żadnego nie rozwijając/uzasadniając; – zdający odnosi się do 1-2 aspektów i omawia je niezbyt szczegółowo	brak wypowiedzi wypowiedź bardzo pobieżnie dotykająca tematu, np. zdający podaje tylko jeden argument/cechę/określenie, nie rozwijając go/jej wypowiedź nie jest komunikatywna wypowiedź nie jest związana z tematem / nie realizuje elementu
3. Drugi element tematu				
4. Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi	R A L	zakończenie zgodne z tematem ORAZ treścią wypowiedzi; jeżeli zdający powtarza wstęp – czyni to innymi słowami	zakończenie nie jest w pełni zgodne z tematem ALBO treścią wypowiedzi zakończenie znacznie odbiega od tematu, ALE jest zgodne z treścią wypowiedzi zdający stosuje zakończenie schematyczne (sztampowe), np. ogranicza się do przeformułowania tezy zdający powtarza wstęp w zasadzie tymi samymi słowami	brak zakończenia zakończenie nie jest komunikatywne zakończenie nie jest zgodne z tematem zakończenie znacznie odbiega od tematu ORAZ nie jest zgodne z treścią wypowiedzi
5. Fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat				
	R A L	wypowiedź nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź zawiera dłuższy fragment / nieliczne krótkie fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

* R – rozprawka; A – artykuł; L – list formalny

Elementy formy. Realizację każdego z czterech elementów formy ocenia się na skali 1–0 zgodnie z TABELĄ B.

TABELA B. Zgodność z poleceniem: elementy formy

Elementy formy	Forma	1	0
1. Elementy charakterystyczne dla formy	R	teza jest umiejscowiona we wstępie	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A	wypowiedź jest zatytułowana	
	L	wypowiedź zawiera odpowiedni zwrot rozpoczynający i odpowiedni zwrot kończący	
2. Kompozycja	R A L	wypowiedź cechuje widoczny zamysł kompozycyjny, wyrażający się w funkcjonalnie uzasadnionych proporcjach wstępu, rozwinięcia i zakończenia	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
3. Segmentacja	R A L	tekst jest uporządkowany; układ graficzny pracy (podział na akapity) jest merytorycznie uzasadniony	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
4. Długość pracy	R A L	długość pracy mieści się w granicach 180–280 wyrazów	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

Uwaga: jedna usterka jest wystarczająca, żeby zakwalifikować pracę na 0 w danym podkryterium.

Ostateczną liczbę punktów za zgodność z poleceniem ustala się na podstawie oceny elementów treści i elementów formy, zgodnie z TABELĄ C.

TABELA C

Elementy treści	Elementy formy		
	4–3	2–1	0
10	5 pkt	4 pkt	3 pkt
8–9	4 pkt	3 pkt	2 pkt
6–7	3 pkt	2 pkt	1 pkt
4–5	2 pkt	1 pkt	0 pkt
2–3	1 pkt	0 pkt	0 pkt
0–1	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Przykładowo: za wypowiedź, w której elementy treści oceniono na 5, a elementy formy oceniono na 2, za *zgodność z poleceniem* przyznaje się 1 punkt.

Uszczegółowienia dotyczące oceniania elementów treści i elementów formy

ROZPRAWKA

Temat

Coraz częściej pracowników działu obsługi klienta różnych firm zastępuje się tzw. botami (wł. *i bot*) – wirtualnymi rozmówcami, których zadaniem jest komunikowanie się z klientem. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz swoją opinię na temat tego rozwiązania. Rozważ je z punktu widzenia firmy, która wdrożyła taki sposób komunikacji, oraz z perspektywy jej klienta.

Rozprawka to wypowiedź, w której zdający rozważa zagadnienie podane w poleceniu, przedstawiając argumenty, wspierając je dodatkowymi wyjaśnieniami oraz/lub przykładami. Typ rozprawki wskazany w poleceniu wymaga od zdającego wyrażenia własnej opinii odnośnie problemu określonego w temacie wypowiedzi, bez konieczności przedstawienia dwustronnej argumentacji („za i przeciw”). W wypowiedzi należy natomiast uwzględnić wskazane w poleceniu aspekty.

Dobrze napisana rozprawka:

- zawiera we wstępie zgodną z tematem, jasno sformułowaną tezę, która zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki
- w rozwinięciu omawia zagadnienie w sposób przejrzysty, logiczny; wszystkie argumenty przedstawione w rozwinięciu konsekwentnie wspierają postawioną tezę
- zawiera podsumowanie zgodne z tezą oraz argumentacją przedstawioną w rozwinięciu
- charakteryzuje się stylem formalnym.

Teza

1. Aby teza rozprawki była uznana za zgodną z tematem, wymagane jest odniesienie się w niej do kwestii wykorzystywania botów w kontaktach z klientami firm. Zdający nie musi uwzględnić w tezie informacji o zastępowaniu ludzi botami.
2. Teza musi zapowiadać oczekiwaną strukturę rozprawki, tj. zdający musi wyrazić swoją opinię na temat zastępowania pracowników działu obsługi klienta wirtualnymi rozmówcami, np.: *Sono convinto che i bot siano veramente utili. Vedo tanti aspetti positivi del loro lavoro nei reparti servizio clienti. / Secondo me ci sono solo lati negativi, quando gli assistenti virtuali comunicano con il cliente di una ditta. / Sono dell'opinione che il fatto di sostituire il personale umano con quello artificiale per i contatti con i clienti abbia sia vantaggi che svantaggi.*
3. Teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki, jeśli np.
 - jest pytaniem, które nie pozwala na określenie, jakie stanowisko zajmuje zdający w kwestii zastępowania pracowników działu obsługi klienta różnych firm botami, np. *I bot dovrebbero essere impiegati nell'assistenza clienti?*
 - zdający określa w niej wyłącznie stanowisko innych osób, podczas gdy ma wyrazić własną opinię, np. *Molte persone credono che usare i bot al posto del personale umano sia una soluzione geniale.*

Taką tezę uznaje się za odbiegającą od tematu.

4. Opisanie problemu, który jest tematem rozprawki, np. stwierdzenie, że boty coraz częściej zastępują ludzi w dziale obsługi klienta, nie jest tezą.
5. We wstępie nie wymaga się uwzględnienia podanych w poleceniu aspektów.
6. Stanowisko wyrażone w tezie musi być spójne z treścią rozwinięcia rozprawki. Teza jest kwalifikowana jako „nie w pełni zgodna z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu”, jeśli np.
 - zdający pomija w rozwinięciu kwestie zasygnalizowane w tezie, np. uwzględnia w tezie oba elementy tematu (punkt widzenia firmy, która wdrożyła boty, oraz punkt widzenia klienta takiej firmy), a w rozwinięciu omawia tylko jeden z nich lub w tezie stwierdza, że wykorzystywanie wirtualnych rozmówców w dziale obsługi klienta ma zarówno dobre, jak i złe strony, a w rozwinięciu odnosi się wyłącznie do zalet albo wyłącznie do wad takiego rozwiązania
 - zdający wprowadza w rozwinięciu argumenty, które są sprzeczne z tezą (np. teza zapowiada omawianie pozytywnych stron wykorzystywania botów w dziale obsługi klienta, a w rozwinięciu przedstawione są również negatywne strony takiego rozwiązania). Podanie argumentów sprzecznych z postawioną tezą jest akceptowane pod warunkiem, że zdający wskazuje na poglądy innych osób po to, żeby wyjaśnić, dlaczego się z nimi nie zgadza, np. *Ci sono tanti giovani che non sono d'accordo con la mia opinione. Credono che i bot lavorino in modo più veloce ed efficace dell'uomo, ma secondo me non è così.*
7. Rozpatrując zgodność tezy z treścią pracy bierze się pod uwagę jej zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.
8. Teza, w której kluczowe elementy są niekomunikatywne, jest kwalifikowana jako niezgodna z tematem, np. *Sostituire gli uomini con i bot nei reparti assistenza clienti dà molti plusi e minusi.*
9. Jeżeli zdający stawia dwie różne tezy, to taka teza jest traktowana jako trudna do wskazania.

Ci sono dei lati positivi della funzione dei bot nel servizio clienti? Per me è un'ottima idea!	teza zgodna z tematem, zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki
Molte ditte in Polonia introducono delle soluzioni di intelligenza artificiale. Secondo me è un fenomeno positivo.	teza odbiegająca od tematu
Perché sempre più spesso i bot vengono impiegati nella comunicazione con i clienti di diverse aziende?	brak tezy
Ci sono molte persone che si arrabbiano quando un bot gli risponde durante una telefonata di reclamo. Credono che con i bot non si riesca a risolvere il problema con il quale uno si rivolge all'azienda.	brak tezy
Sempre più spesso gli addetti al reparto servizio clienti vengono sostituiti dai bot, cioè lavoratori virtuali. Per esempio, quando telefoni a un ufficio, ti risponde un bot. Credo che ci siano vantaggi e svantaggi di questa situazione. Anche per me è una situazione frustrante.	teza trudna do wskazania (dwie różne tezy)

Elementy tematu

Elementami są: (1) punkt widzenia firmy, która wdrożyła boty w dziale obsługi klienta, oraz (2) punkt widzenia klienta tej firmy.

(1) punkt widzenia firmy, która wdrożyła boty w dziale obsługi klienta

Przez „firmę” można rozumieć nie tylko pracodawców, ale też pracodawców i pracowników.

Realizując ten element tematu, zdający może odnieść się na przykład do:

- wydajności wirtualnych rozmówców (np. możliwości pracy w nocy)
- opłacalności finansowej
- dostępu do informacji i możliwości przetwarzania informacji przez boty
- możliwości utraty pracy przez pracowników działu obsługi klienta
- wpływu wdrożenia botów na relacje między pracownikami.

(2) punkt widzenia klienta firmy, która wdrożyła boty w dziale obsługi klienta

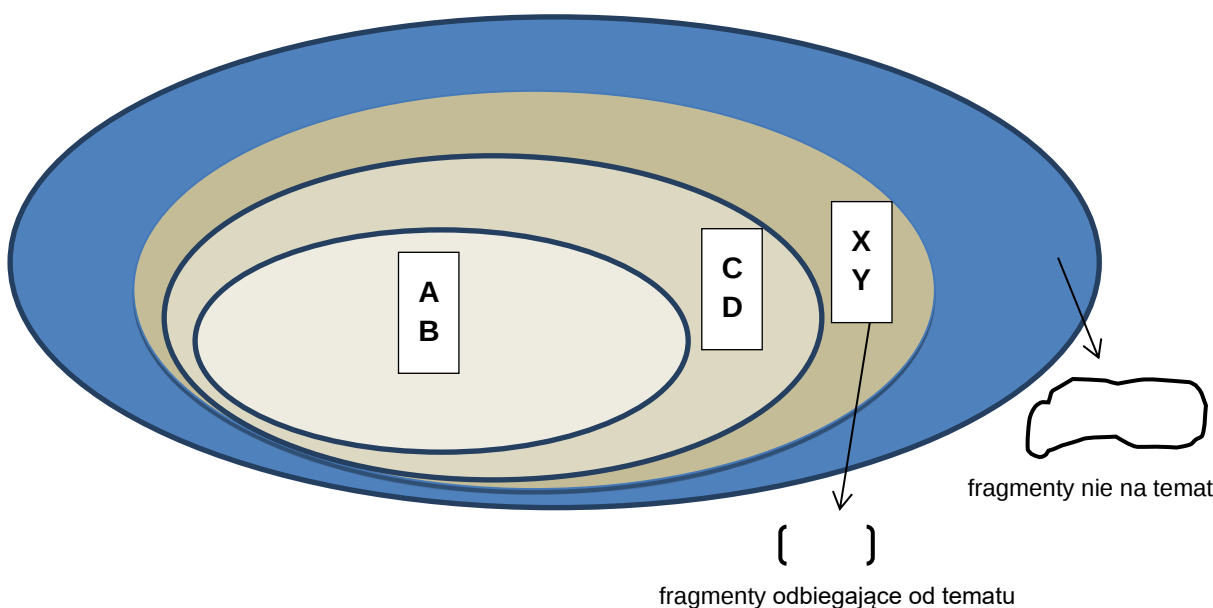
Realizując ten element tematu, zdający może odnieść się na przykład do:

- dostępności obsługi klienta
- skuteczności w załatwieniu spraw prostych i złożonych
- jakości obsługi
- czasu oczekiwania na obsługę
- podejścia do klienta.

Zgodność z tematem

Coraz częściej pracowników działu obsługi klienta różnych firm zastępuje się tzw. botami (wł. *i bot*) – wirtualnymi rozmówcami, których zadaniem jest komunikowanie się z klientem. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz swoją opinię na temat tego rozwiązania. Rozważ je z punktu widzenia firmy, która wdrożyła taki sposób komunikacji, oraz z perspektywy jej klienta.

} „główka”
}
} elementy
} tematu

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:

- ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
- ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
 - wykorzystanie w firmach botów / sztucznej inteligencji w innych celach niż kontakt z klientem.

Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.

2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:

- luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.
 - strategie komunikacyjne firm w internecie np. poprzez strony internetowe, media społecznościowe itp.
 - zanikanie niektórych zawodów w związku z rozwojem sztucznej inteligencji.

Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.

3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:

- w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.
 - rozwój nowych technologii
 - zalety i wady internetu.

Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie wyrazów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).
5. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego wyrazu/wyrażenia kluczowego dla pracy, ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).
6. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za część rozwinięcia albo za część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być jednocześnie realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.
8. Dłuższe niekomunikatywne fragmenty pracy traktuje się jako odbiegające od tematu.
9. Jeśli zdający nadaje tytuł rozprawce, nie bierze się go pod uwagę, oceniając pracę.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę jego zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.

Przykład schematycznego zakończenia rozprawki	Przykład zakończenia znacznie odbiegającego od tematu
Come ho scritto sopra, questa situazione presenta sia vantaggi che svantaggi.	Grazie alla mia argomentazione sai già che devi cercare lavoro fuori dal settore servizio clienti.

LIST FORMALNY

Temat

W czasie zagranicznej wycieczki szkolnej Ty i Twoja klasa uczestniczyliście w warsztatach w galerii sztuki. W **liście** do dyrektora tej galerii:

- uzasadnij, dlaczego Twoim zdaniem takie zajęcia są potrzebne
- przedstaw pomysł, jak można uatrakcyjnić takie zajęcia.

List formalny jest napisany w odpowiedzi na sytuację określoną w zadaniu egzaminacyjnym. List może zawierać elementy opisu, sprawozdania, recenzji, itp.

Dobrze napisany list formalny:

- zawiera we wstępie określenie celu, w jakim został napisany
- omawia dane zagadnienie w sposób przejrzysty i logiczny
- zawiera elementy typowe dla formy, w tym odpowiedni zwrot rozpoczynający i odpowiedni zwrot kończący.

Wstęp

1. Wstęp musi zawierać cel/powód napisania listu zgodny z tematem. Zdający może wyrazić chęć podzielenia się wrażeniami/spostrzeżeniami po odbyciu warsztatów, zwrócić uwagę na potrzebę rozwijania takiej inicjatywy, itp.
2. Aby wstęp był uznany za zgodny z tematem, zdający powinien odnieść się np. do wizyty w muzeum, warsztatów, ich tematyki i/lub organizacji.
3. Zdający nie musi odnosić się we wstępie do elementów tematu.
4. Nie jest akceptowany wstęp, który nie nawiązuje w żaden sposób do zagadnienia przedstawionego w temacie.

Elementy tematu

Elementami są:

(1) uzasadnienie, dlaczego warsztaty muzealne są potrzebne, oraz (2) przedstawienie pomysłu uatrakcyjnienia zajęć, w których uczestniczył zdający.

(1) uzasadnienie, dlaczego warsztaty muzealne są potrzebne

W swojej pracy zdający powinien uzasadnić potrzebę organizowania warsztatów w galerii sztuki / lekcji muzealnych.

Realizując ten element tematu, zdający może odnieść się na przykład do:

- rozwijania wrażliwości artystycznej, pobudzania kreatywności
- możliwości poznawania innych kultur, poszerzania horyzontów
- integracji wiedzy teoretycznej z praktyką
- edukacji poza salą lekcyjną.

Akceptowane jest odniesienie się do zajęć ogólnie, nie tylko do konkretnych zajęć, w których uczestniczył zdający.

Jeśli zdający opisuje swoją wizytę w galerii sztuki, ale nie odnosi się do zorganizowanych w niej warsztatów dla uczniów, taka realizacja pierwszego elementu tematu jest kwalifikowana na poziom 0.

Jeśli zdający jedynie wspomina, że takie warsztaty są potrzebne, ale nie podaje uzasadnienia, taka realizacja pierwszego elementu tematu jest kwalifikowana na poziom 0.

(2) przedstawienie pomysłu uatrakcyjnienia zajęć

Aby drugi element tematu został uznany za zrealizowany, wymagane jest, aby zdający przedstawił konkretne propozycje, pomysły, które mogłyby wpłynąć na atrakcyjność zajęć. Zdający może odnieść się na przykład do:

- interaktywnych zajęć z artystami, możliwości spotkania ze znanym artystą
- zorganizowania konkursu dla uczniów lub wystawy prac wykonanych podczas warsztatów
- nagród dla uczestników, wręczenia pamiątek
- zorganizowania warsztatów plenerowych
- zorganizowania warsztatów artystycznych z wykorzystaniem materiałów z recyklingu
- zorganizowania warsztatów, podczas których uczestnicy tworzą prace inspirowane muzyką/sztuką.

Jeśli zdający odnosi się w swojej wypowiedzi ogólnie do konieczności uatrakcyjnienia zajęć, bez doprecyzowania, w jaki sposób należy to zrobić, to realizacja tego elementu tematu jest kwalifikowana na poziom 0.

Zgodność z tematem

W czasie zagranicznej wycieczki szkolnej Ty i Twoja klasa uczestniczyliście w warsztatach w galerii sztuki. W liście do dyrektora tej galerii: } „główka”

- uzasadnij, dlaczego Twoim zdaniem takie zajęcia są potrzebne, oraz
element 1.
- przedstaw pomysł, jak można uatrakcyjnić takie zajęcia.
element 2.

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:

- ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
- ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
 - opis warsztatów, w których uczestniczył zdający, bez uzasadnienia potrzeby ich organizacji
 - wady warsztatów, w których uczestniczył zdający
 - propozycja zorganizowania kolejnych/innych warsztatów.

Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.

2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:

- luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.
 - opis wystawy artystycznej / budynku galerii.

Takie fragmenty są zaznaczane w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona zakwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.

3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:

- w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.
 - porady, jak zorganizować wycieczkę zagraniczną
 - zalety uczestnictwa w wycieczkach zagranicznych
 - program zagranicznej wycieczki szkolnej.

Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie wyrazów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).
5. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego wyrazu/wyrażenia kluczowego dla pracy, ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).
6. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za część rozwinięcia albo za część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być jednocześnie realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.
8. Jeśli całość ostatniego akapitu jest realizacją jednego z elementów polecenia, ta część pracy jest traktowana jako rozwinięcie. Oznacza to, że zdający pominął zakończenie.
9. Dłuższe niekomunikatywne fragmenty pracy traktuje się jako odbiegające od tematu.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę jego zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.

Elementy charakterystyczne dla formy

List formalny musi zawierać odpowiedni zwrot rozpoczynający, np. *Gentile Signora/Signore / Alla cortese attenzione*, i kończący, np. *La saluto cordialmente / Porgo i miei distinti saluti*.

Jeśli zdający stosuje zwrot rozpoczynający typu: *Caro Direttore / Buongiorno / Ciao* lub zwrot kończący typu: *Baci / Arrivederci*, to taka realizacja elementu charakterystycznego dla formy jest kwalifikowana na poziom 0.

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności i logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna, funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami lub akapitami i nie zawiera fragmentów, które są sprzeczne z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania.

2 pkt	Wypowiedź zawiera najwyżej 2 usterki w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.
1 pkt	Wypowiedź zawiera od 3 do 5 usterek w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.
0 pkt	Wypowiedź zawiera 6 lub więcej usterek w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.

Jeśli w pracy występuje dłuższy fragment (np. dłuższe zdanie lub 2–3 krótkie zdania), który jest niejasny/niekomunikatywny, przyznaje się 1 punkt; jeśli takich fragmentów jest więcej, przyznaje się 0 punktów.

Dodatkowe uwagi dotyczące oceniania spójności i logiki wypowiedzi

- Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z:
 - braku połączenia między częściami tekstu, np. odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane
 - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych („przeskakiwania” z jednego czasu gramatycznego na inny)
 - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują zakłócenie komunikacji, np. sprawiają, że odbiorca gubi się, czytając tekst
 - przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania (jeśli nie ma w pracy żadnego uzasadnienia/kontekstu tłumaczącego taką właśnie realizację danego podpunktu).
- Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
- Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.
- Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się, czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu. Może on wpływać na ocenę spójności i logiki i/lub przekazania komunikatu.
- Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy, braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.
- Wyrazy napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.

7. Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/ niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość pracy (lub dany fragment) „pionową falą” na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie i precyzję środków leksykalnych oraz struktur gramatycznych użytych w wypowiedzi.

3 pkt	szeroki zakres środków językowych; liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością, różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych
2 pkt	zadowalający zakres środków językowych; w pracy występuje kilka fragmentów charakteryzujących się naturalnością, różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, jednak w większości użyte są struktury o wysokim stopniu pospolitości
1 pkt	ograniczony zakres środków językowych; głównie struktury o wysokim stopniu pospolitości
0 pkt	bardzo ograniczony zakres środków językowych; wyłącznie struktury o wysokim stopniu pospolitości ALBO zakres środków językowych uniemożliwiający zdającemu zrealizowanie polecenia
Jeżeli w wypowiedzi występują rażące/liczne uchybienia w stosowności i/lub jednolitości stylu, to liczbę punktów przyznanych za zakres środków językowych można obniżyć o 1 punkt (maksymalnie do zera).	

Praca może otrzymać wskazaną w tabeli liczbę punktów, jeśli spełnia wszystkie wymagania określone dla danej kategorii punktowej. Jeśli spełnia je tylko częściowo, jest kwalifikowana na poziom niższy, np. praca, która charakteryzuje się szerokim zakresem leksyki, ale zadowalającym zakresem struktur gramatycznych, otrzymuje 2 punkty.

Pod pojęciem „szeroki zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2 (lub wyższym), które umożliwiają zdającemu swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „zadowalający zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2, które umożliwiają zdającemu w miarę swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się mało zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne, często poniżej poziomu B2, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały głównie proste środki językowe.

Pod pojęciem „bardzo ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne znacznie poniżej poziomu B2, które umożliwiają zdającemu

zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały jedynie proste środki językowe.

Przez „naturalność” rozumie się charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń. Pod pojęciem „precyzji” rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie wyrazów o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *bello*, *grande*, *buono*, stosowanie typowych dla danego języka związków wyrazowych oraz struktur gramatycznych precyzyjnie pasujących do danej sytuacji komunikacyjnej (np. *restituire* zamiast *ridare*, *manicare di rispetto* zamiast *non avere rispetto*).

Przez „stosowność” stylu rozumie się dostosowanie przez zdającego środków językowych do wybranej formy wypowiedzi, celowość zastosowanych konstrukcji składniowych i jednostek leksykalnych. Styl niestosowny to np. styl zbyt metaforyczny lub zbyt bliski stylowi potocznemu w odmianie mówionej. Przez „jednolitość” stylu rozumie się konsekwentne posługiwanie się jednym, wybranym stylem. Mieszanie różnych stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne (tzn. czemuś służy). Styl uznaje się za niejednolity, jeżeli zdający miesza bez uzasadnienia różne style wypowiedzi, np. w tekście rozprawki występują fragmenty nazbyt potoczne, z wtrętami ze stylu urzędowego.

Do zakresu środków językowych zalicza się środki leksykalne oraz struktury gramatyczne użyte poprawnie lub z drobnymi błędami, np. ortograficznymi, pod warunkiem że zdający stosuje te struktury odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej, a kontekst, w którym ich użyto, jest jasny i zrozumiały dla odbiorcy, np. *Il libro è stato scritto nel diciannovesimo secolo*.

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne. Punkty przyznaje się zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność językowa (leksykalno-gramatyczna)	Poprawność zapisu (ortograficzna, interpunkcyjna)	
	nieliczne błędy zapisu	liczne LUB bardzo liczne błędy zapisu
nieliczne błędy językowe	3 pkt	2 pkt
liczne błędy językowe	2 pkt	1 pkt
bardzo liczne błędy językowe	1 pkt	0 pkt

1. W razie wątpliwości w sytuacjach granicznych o zakwalifikowaniu pracy na poziom niższy lub wyższy decyduje „waga” błędów oraz ich wpływ na komunikację.
2. Błędy interpunkcyjne są traktowane jako mniej istotne niż błędy ortograficzne.
3. W wypowiedziach zdających, którym przyznano dostosowanie polegające na nieuwzględnianiu błędów zapisu, w przypadku bardzo licznych błędów językowych, które nie zakłócają komunikacji lub sporadycznie zakłócają komunikację, przyznaje się 1 punkt. Jeżeli błędy językowe są bardzo liczne i często zakłócają komunikację, przyznaje się 0 punktów.
4. W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę orientacyjny stosunek liczby błędów do długości tekstu stworzonego przez zdającego (nie ma potrzeby liczenia

wyrazów i błędów). „Liczne” błędy w przypadku tekstu bardzo krótkiego to nie to samo, co „liczne” błędy w przypadku tekstu dłuższego.

Oznaczanie błędów w wypowiedziach pisemnych

Błędy oznacza się tylko w wypowiedzi zdającego, stosując oznaczenia podane w tabeli; nie oznacza się rodzaju błędu na marginesie.

RODZAJ BŁĘDU	SPOSÓB OZNACZENIA	PRZYKŁAD
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	Marek <u>lubić</u> czekoladę.
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	Marek √ czekoladę.
błąd ortograficzny	otoczenie wyrazu kołem	Słońce <u>gżeje</u> .
błąd językowy i ortograficzny w jednym wyrazie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	Słońce <u>gzać</u> w lecie.
błędy w spójności/logice	podkreślenie linią falistą	Założyłem kurtkę, <u>bo było gorąco</u> .
fragment odbiegający od tematu	objęcie nawiasami kwadratowymi	[Fragment odbiegający od tematu.]
fragment nie na temat	otoczenie ciągłą linią	<u>Fragment nie na temat.</u>
błędy interpunkcyjne (wyłącznie na poziomie rozszerzonym)	otoczenie zbędnego znaku kółkiem znak √ w kółku w miejscu brakującego znaku interpunkcyjnego	Było ciepło (,) i deszczowo. Zrobiłem to (√) ponieważ...

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane podkreśleniem wyrazu linią prostą.

Usterki w spójności i logice występujące pomiędzy akapitami mogą być zaznaczane „pionową falą” na marginesie.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów w każdym kryterium, jeżeli jest:
 - nieczytelna LUB
 - całkowicie niezgodna z poleceniem/tematem LUB
 - niekomunikatywna dla odbiorcy LUB
 - odtworzona z podręcznika lub innego źródła (nie jest wówczas uznawana za wypowiedź sformułowaną przez zdającego).
2. Praca napisana niesamodzielnie, np. zawierająca fragmenty odtworzone z podręcznika lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane z arkusza egzaminacyjnego lub od innego zdającego, jest powodem do unieważnienia części pisemnej egzaminu z języka obcego. W przypadku stwierdzenia podczas przeprowadzania egzaminu lub podczas sprawdzania pracy egzaminacyjnej niesamodzielnego rozwiązywania przez zdającego zadań zawartych w arkuszu egzaminacyjnym dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, unieważnia zdającemu część pisemną egzaminu maturalnego z danego przedmiotu.
3. Jeżeli wypowiedź zawiera **mniej niż 160 wyrazów**, jest oceniana wyłącznie w kryterium zgodności z poleceniem. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach nie oznacza się błędów.
4. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach oznacza się błędy.
5. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), przyznaje się 0 punktów w każdym kryterium.
6. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie. W takich pracach oznacza się błędy.
7. W ocenie poprawności środków językowych nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych oraz interpunkcyjnych w wypowiedziach zdających, którym przyznano takie dostosowanie warunków przeprowadzania egzaminu, zgodnie z *Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego w danym roku szkolnym*. Takie błędy nie są oznaczane w pracy zdającego. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu w pracach zdających z dysleksją, z dysgrafią i z dysortografią to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności środków językowych. Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także w ocenie prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.
8. Wyrazy zapisane przy użyciu skrótów, np. *qc*, należy oznaczyć jako błędy ortograficzne.
9. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie *film, gruppo*, np. *la serie TV "Przyjaciele"*.
Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym niż język egzaminu i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślone linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. *Ho letto Nowe Horyzonty*. – 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie

jest podkreślane linią falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.

10. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za zakres środków językowych oraz za poprawność środków językowych lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.
11. Praca w brudnopisie jest sprawdzana, jeżeli wyraz *Brudnopis* przekreślono i obok zostało napisane *Czystopis*.
12. Jeżeli zdający umieścił w pracy adnotację *ciąg dalszy w brudnopisie* i zakreślił, która część jest czystopisem, to ta część podlega ocenie.

Uwagi dotyczące zasad liczenia wyrazów w wypowiedziach zdających

1. Liczone są wyrazy oddzielone spacją, np. *a casa* (2 wyrazy), *nella nostra scuola* (3 wyrazy), *10.05.2024* (1 wyraz), *10 maggio 2024* (3 wyrazy).
2. Jako jeden wyraz liczone są
 - wyrazy łączone dywizem lub apostrofem, np. *e-mail*, *l'albergo*
 - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. *SMS/sms*
 - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu.
3. Cyfry rzymskie traktuje się jak pozostałe cyfry i liczby, np. *XX* (1 wyraz), *XX sec.* (2 wyrazy).
4. Podpis nie jest uwzględniany w liczbie wyrazów.
5. Nie uznaje się i nie uwzględnia w liczbie wyrazów symboli graficznych używanych w internecie (np. emotikony).
6. Bierze się pod uwagę wyrazy w języku innym niż język egzaminu, np. *Io porto bianche scarpe.* (4 wyrazy).